

med Hensyn til hele Rettergangsordningen. Mine Betænkkeligheder ved at gaa med til denne ny Ordning falde saaledes ikke ganske sammen med det ærede Medlems. Det er jo Justitsministeren, der bestemmer, hvor stort Antallet af søkyndige Medlemmer skal være. De skulle bestikkes for hvert Amt, og som Følge deraf bliver Antallet forskelligt, navnlig bliver det større i de Amter, hvor der er flere Søbstæder, der vil der blive Trang til et større Antal Medlemmer. Derfor vil det formentlig ikke være vanskeligt i disse Sager at finde kompetente Bistandere i Retten. Det er desuden noget, vi maa vænne os til, hvis vi overhovedet ville have Retter med Lægmand, at Børgerne maa være beredte paa disse Ofre og paa at stille deres Arbejde til Disposition. Men det er naturligt, naar man paalægger Børgerne et saadant Hverv, som ikke er vederlagt, at man har den Pligt at gøre dette Hverv saa let, som det kan forenes med Hensynet til at komme til et retfærdigt Resultat. Jeg mener med andre Ord, at hele Retsplejen og Maaaden, hvorpaa Sagerne lægges frem for disse læge Medlemmer, bør gøres saa let som muligt og navnlig maa man sørge for, at de blive satte i Stand til med Lethed at opfatte Sagen. Nu ser man, at der i § 6 bestemmes, at i disse Sagers Behandling ved Sørætter uden for København — i København have vi jo Sø- og Handelsretten — komme de almindelige for Underretterne gældende processuelle Regler til Anvendelse — de private Sørætsfager blive at behandle efter Reglerne for Gæsteretsbehandling — det vil altsaa sige, at hele den skriftlige Procedure, som vi have i civile Sager i første Instans uden for København, ogsaa skal anvendes i disse Sager, hvor der sidder 2 søkyndige Dommere sammen med Juristerne. Man ventte altsaa, at disse 2 Skipperere — det vil i Reglen være gamle Skipperere, det ærede Medlem har Ret i, at de egentlige færende Kaptajner komme ikke med — skulle kunne sætte sig ind i Sagen og gennemarbejde denne Bunte af Dokumenter og Papirer, som ved en skriftlig Procedure efterhaanden høber sig op. Det tror jeg ikke, at disse Mænd ere særlig kvalificerede til, det

er ikke det, de have beskæftiget sig med i Livet, at læse Procuratorindlæg og Tingsvidner; de pleje paa andre Maader at sætte sig ind i Sagerne. Saa længe man ikke kan byde dem en rimeligere og lettere Maade at komme til Klarhed over Spørgsmaalet i Sagerne, skal man betænke sig noget paa at indføre saadanne Løgelementer. Jeg er saa godt som nogen stemt for, at der ved enhver Sags Paadømmelse, saavidt muligt, bør være Lægmand med, og som jeg oftere har haft Lejlighed til at udtale, ingenlunde en Tilhænger af, at kun Jurister skulle være Dommere i Retsfager. Men idet jeg altsaa ønsker i det videst mulige Omfang, at saa Lægmand ind som Meddomsmænd eller Meddommere, hvilket Navn man nu vil give dem, forlanger jeg, at det skal ske paa en saadan Maade, at hele den naturlige og sunde Tanke, som Lægmandsinstitutionen i Retsfager indeholder, ikke bliver kompromitteret, og jeg frygter for, at naar man indretter disse Sørætter til at behandle alle Søfager, ville efterhaanden navnlig de søfærende faa en saadan Lede for at have med disse Sager at gøre, at det vil vække almindelig Utilfredshed, foruden at det Arbejde, man vil paabyrde dem, bliver 10 Gange vanskeligere for dem, end hvis man havde Formerne indrettede saaledes, at de lettere kunde opfatte dem. Min Tanke er med andre Ord, at vi bør vente med denne Institution, indtil vi faa den almindelige Reform af vor civile Retspleje. Kunde vi faa vor civile Retspleje ordnet i Overensstemmelse med de Principper, som have gennemtrængt snart sagt alle de europæiske Samfund og det amerikanske med, er det paa sin Plads at tage disse søkyndige med som Dommere i Søfager, men saalænge dette ikke er Tilfældet, frygter jeg for at de ville gøre mere Skade end Gavn. Det eneste, der vil opnaas derved, er, at man paa en Maade tvinger den juridiske Dommer til at raadspørg sig med særlig søkyndige, eller rettere, man giver ham Lejlighed til at klære sine egne Begreber om Sagen ved at samtale med to fornuftige Mænd, som have særligt Kendskab til Forholdene, og jeg erkender, at derved er noget bundet. Det bør en juridisk Dommer, som ikke tiltror sig Kendskab til disse ofte